

Samrådsmöte Vindbruksplan – tillägg till Översiktsplan 2009

Mötesanteckningar
Tegneby församlingshem
2014-05-05

Närvarande från kommunen

Bertil Olsson (s), vice ordförande utskottet för samhällsutveckling
Rickard Karlsson, planchef
Joel Berge, planarkitekt
samt
Ann Andersson, plankonsult Rådhuset Arkitekter

Bertil Olsson inleder mötet med att hälsa de cirka 35 deltagarna välkomna. Betonar att det är ett samrådsförslag som kommer att presenteras ikväll. Finns möjlighet att lämna synpunkter på förslaget under ytterligare drygt en månad.

Joel Berge presenterar kortfattat bakgrunden till beslutet att ta fram en vindbruksplan. Producentintresse, ambition om att öka andelen förnyelsebar energi. Samtidigt risk för stor omgivningspåverkan och stora bevarandevärden inom delar av kommunen. Viktigt att hitta en balans mellan olika intressen. Otydliga riktlinjer vad gäller vindkraft i Översiktsplan 2009. Kommunfullmäktige beslutar 2012-09-27 att en vindbruksplan ska upprättas. Kommunfullmäktige beslutar 2013-06-27 om inriktningsmål om energi- och klimatneutralt Orust 2020.

Vindbruksplanen kommer att utgöra ett tillägg till översiktsplanen. Detta innebär att planen ger rekommendationer som har stor vikt vid prövning av vindkraftsetableringar enligt plan- och bygglagen och miljöbalken. Vindbruksplanen är dock inte juridiskt bindande. Planen tas fram i enlighet med plan- och bygglagen med möjlighet för de som anser sig berörda att lämna synpunkter på planförslaget under samrådet och under utställningen. Samråd pågår fram till 13 juni. Därefter korrigeras planförslaget och inkomna synpunkter sammanställs och bemöts. Planförslaget ställs sedan ut under minst två månader, preliminärt under september-oktober 2014. Möjlighet att lämna synpunkter även under utställningen. Därefter kan kommunfullmäktige anta vindbruksplanen och planen beräknas vinna laga kraft under första kvartalet 2015.

Ann Andersson fortsätter med en presentation av planförslaget. Därefter öppnas det upp för frågor från deltagarna.

Sammanfattning av frågor och diskussion under mötet

Svar från kommunens representanter och från plankonsult i kursiverad stil. Övrig text är frågor och kommentarer från övriga mötesdeltagare.

Frågor angående den 500 meterszon där ingen ny bostadsbebyggelse bör tillkomma
Flera deltagare anser att det bör förtydligas i planförslaget att detta område i praktiken förläggs med byggförbud. Vad gäller för befintliga bostäder inom denna zon?
Inga befintliga bostäder ska finnas inom den byggfria zonen runt det föreslagna utbyggnadsområdet vid Ileberg/Hårleby väster, eftersom det har buffrats med 500 meters avstånd till befintlig bostadsbebyggelse. I så fall har det blivit fel i kartunderlaget. En

bullerutredning görs inför en eventuell utbyggnad. Om 40 dB kan hållas när området är utbyggt, skulle delar av den byggfria 500 m zonen kunna bebyggas.

En deltagare ifrågasätter varför området Hårleby väster finns kvar som ett föreslaget utbyggnadsområde, med tanke på att det är ett väldigt opåverkat område.

Rickard svarar att delar av området redan är ianspråktaget av vindkraftverk och att det rör sig om en eventuell komplettering med max 3 nya verk. En balans mellan olika intressen.

Poängterar att detta är ett samrådsförslag och att kommunen gärna tar emot synpunkter från boende i angränsande områden.

Vad har utvärdering av påverkan från befintliga verk visat?

En deltagare som bor nära de befintliga verken (nordost om de tre verken vid Ileberg) påpekar att det inte var rätt tid på året för att göra ljudmätningar samt att det var vindstilla då. Menar att ljudet från vindkraftverken påverkar hela tiden, dag och natt, för de som bor i området. En annan deltagare beskriver att det låter som att bo vid en stor flygplats och anser att det kommer att låta än värre om fler vindkraftverk skulle byggas.

Rickard förklarar att planavdelningens uppgift är att ta fram beslutsunderlag, till exempel vindbruksplan. Miljö- och byggnadsförvaltningen har ansvar för att undersöka om det inkommer klagomål och om det föreligger giltiga skäl att förelägga

verksamhetsutövaren/vindkraftsproducenten. Miljö- och byggnadsförvaltningen gjorde mätningar kring utsatta fastigheter. Vissa fastigheter låg nära gränsen för 40 dB vid fasad, men det gick inte att få igenom ett föreläggande. Länsstyrelsen sa nej.

Hur mycket det låter beror på flera faktorer, bland annat vindriktning, terräng och att olika människor påverkas olika. Föreslår att resultaten från tidigare mätningar läggs upp på hemsidan.

En deltagare påpekar att de boende kan sin närmiljö och naturen i omgivningen. Vore intressant att låta boende och invånare ha synpunkter på var det låter som mest.

Ann förklarar att det finns vindberäkningsmodeller som tar hänsyn till vindriktningar, terrängen etc. Vindkraftsproducenter brukar vara mycket noga med att göra realistiska beräkningar, eftersom de kan föreläggas att sänka effekten eller flytta verken om verkliga mätningar visar att ljudnivån överstiger 40 dB vid husfasad.

Deltagaren invänder att naturförutsättningarna kan förändras efter att beräkningarna görs och att verken bör placeras rätt från början.

Ann och Rickard svarar att den exakta placeringen av verken är en fråga för projekteringen. Den exakta placeringen är inte möjlig att komma fram till i ett tillägg till översiktsplanen, eftersom detaljeringsgraden är på en översiktlig nivå. Inför en eventuell projektering kommer det att ställas krav på en rad utredningar, i samband med ansökan om bygglov och miljöanmälan.

Deltagaren påpekar att det bör tydliggöras redan i vindbruksplanen att det är viktigt att i ett senare skede ta tillvara på närboendes kunskap om området.

En deltagare är medlem i en markägargrupp. Berättar att de sedan 2009 har försök få till en etablering av vindkraft i område 1 (Månsemyr). Kommit överens med vindkraftproducent att alla som äger mark inom 40 dB-kurvan ska få del av intäkterna från arrendet.

En annan deltagare anser att det är utpressning att markägare får mycket pengar, kanske 100.000-tals kronor, medan andra inte får något.

Medlemmen i markägargruppen svarar att arrendet ofta motsvarar ca 4% av intäkterna från verken, och att förtjänsten beror helt på hur det går för verken. De senare åren har intäkterna inte varit så stora.

En deltagare påpekar att ljudmätning kostar ca 10 – 15.000 kr.

Frågor angående ansvar för avveckling av vindkraftverk. Vem gör detta om exploitören inte längre är närvarande?

Rickard och Ann svarar att detta skulle kunna regleras i samband med att bygglov ges.

Rickard tar med sig denna synpunkt till Miljö – och byggförvaltningen.

En deltagare ställer ett antal frågor: Hur går bevarandeintresse av Slättorp (vid område 1) ihop med en utbyggnad av vindkraft i området? Hur är det med området runt Slättorp, risk för skada på naturvärden? Bör stå med i vindbruksplanen att Slättorp måste lösas in för att kunna bygga ut hela området.

Rickard svarar att det stämmer att det inte går att bygga ut hela område 1 med vindkraft utan att exploitören kommer överens med ägarna till Slättorp om att lösa in torpet.

Vindbruksplanen kan kompletteras med denna information till utställningen. Utredning av påverkan på naturvärden görs inför en eventuell projektering. Det är Länsstyrelsens och Skogsstyrelsens ansvar att säkerställa att skogen sköts på ett bra sätt.

Hur syns verken från Ellösfjorden?

De västra delarna av utbyggnadsområdet vid Månsemyr har tagits bort i planförslaget så att verk inte placeras precis vid bergsbranten. Verken kommer fortfarande att kunna ses från fjorden, men vid en eventuell ansökan ställs krav på visualiseringar som visar hur stor den visuella påverkan skulle bli.

Deltagaren påpekar att det är lite oklart vilka olika buffertavstånd som gäller, 400 eller 800 meter?

Ann svarar att från början hade riksintresseområdena för vindbruk ett avstånd på 400 m till bostadsbebyggelse. Det har dock visat sig att 400 m ofta är för kort. När riksintresseområdena reviderades utökades avståndet till 800 m. Riksintresset på Orust och på flera andra ställen ändrades dock inte, på grund av ”pågående projektering” i området, vilket är ett märkligt resonemang. Riksintressena är ett statligt intresse och har tagits fram av Energimyndigheten. Orust kommun har valt att buffra 500 meter från bostadsbebyggelse, liksom de flesta kommuner har valt att göra. Vid en projektering spelar inte själva avståndet någon roll, utan det är ljudnivån som avgör avståndet till omkringliggande bebyggelse – 40 dB. Att lägga en generell buffert på 500 m används som ett stöd i den översiktliga planeringen. Om 40 dB kan hållas när området är utbyggt, skulle delar av den byggfria 500 m zonen kunna bebyggas.

Deltagaren påpekar att sydvästlig vind i och för sig är vanligast men att det också kan komma vind från t.ex. öst. Menar slutligen att det vore bättre att hushålla med energin i kommunen, istället för att öka energiproduktionen.

Om kommunen har möjlighet att säga nej till vindkraftetablering, varför inte säga nej till allt och satsa på andra energislag istället?

Rickard svarar att det är viktigt med vindkraft för att komma upp i större effekter av förnyelsebar energi. Men det är viktigt att hitta en balans och att anpassa utbyggnaden till hur det ser ut lokalt. Samtidigt innebär risken för havsnivåhöjningar och temperaturhöjning att alla kommuner har ett ansvar för att undersöka vilka möjligheter som finns i den egna kommunen för att bidra till en ökad produktion av förnyelsebar energi.

Ann svarar att när det gäller kommuners vetorätt så finns det glapp eller otydligheter i lagstiftningen. Veto går ej att lägga in på alla verk, endast högre verk. Om kommunen lägger in sitt veto vid en tillståndsprövning kan exploatören ändå komma in med en bygglovansökan istället. I en bygglovprövning kan det vara svårt att hitta stöd i lagstiftningen för att neka en etablering. Bertil nämner det kommunala beslutet kring klimatneutralitet och påminner om vikten av detta åtagande.

Varför ej begränsning av vindkraftverkens maxeffekt?

Ann svarar att lagstiftningen har ändrats till att nu prata om totalhöjd istället för maxeffekt. Tanken är att det ska vara lättare att förstå innebörden av totalhöjd. Större effekt bullrar inte alltid mera.

Vid ljudnivåmätningar är det ljudnivån vid fasad som är det avgörande. I vissa fall har 40dB-kurvan beräknats till att ligga strax utanför fasad på befintligt hus. Kan man i ett sådant fall bygga ut sitt hus så att huset då skulle hamna inom 40db-kurvan? För att undvika sådana situationer bör det ställas krav på att 40dB-kurvan inte ska ligga närmare än t.ex. 100 m från husfasaden.

Rickard håller med om att beräkningarna ibland ser väldigt märkliga ut, med en 40dB-kurva som ligger precis intill husfasad. Kolla med miljö- och byggförvaltningen hur de skulle hantera en sådan situation som beskrivits. Vindbruksplanen föreslår att området Hårleby öster inte tas med som utbyggnadsområde för grupp av vindkraftverk. Kanske kan detta påverka den pågående projekteringen i området.

Energihushållning är bättre än att bygga vindkraftverk. Gynna energisparande. Uppmuntra byggande av småskaliga energianläggningar.

Rickard svarar att staten har ett stort ansvar att stödja byggande av småskaliga energianläggningar, se ex. Tyskland. Kommunen har en roll att informera, till exempel genom energirådgivare.

En deltagare som är markägare vid Ileberg har investerat i de befintliga verken och har själv låtit uppföra ett gårdsverk. Anser att detta är att använda marken i ett gott syfte. Kommunen bör se till att det går att använda solen för energi i alla dess former, inklusive vindenergi. Påpekar att vindkraften har sänkt elpriserna för alla.

En annan deltagare undrar varför inte kommunen kan köpa in förnyelsebar energi från vindkraft från en annan kommun.

Rickard svarar att alla kommuner har ett ansvar och att en sådan lösning skulle skjuta problemet på någon annan. Ann påpekar att transportförluster i energinätet är ett stort problem och att detta problem kan minskas genom att producera energi närmare förbrukarna.

Ordförande för Orust Kretsloppsakademi berättar att de tryckt på för beslutet om klimatneutralt Orust. Viktigt att kunna producera den energi man gör av med i kommunen. Ett exempel är danska Samsø, där de lyckats genom många samråd med boende samt genom att bygga en vindpark i havet. Orust Kretsloppsakademi har beräknat hur en hållbar

energifördelning för Orust skulle kunna se ut. Besparingar kan inte ersätta all energi som ej är förnyelsebar idag. Det levnadssätt som vi har gör det svårt att genomföra stora energibesparingar. Solceller är bra, men kräver mycket markyta. Vågkraft är mycket bra, men kombinationen av många olika energislag behövs. Så många rimliga vindkraftverk som möjligt.

Rickard svarar att kommunen ska börja arbeta med en "havsplan". I det arbetet kommer lämpliga områden för t.ex. vågkraft att undersökas.

Mötet avslutas med en påminnelse om att det finns möjlighet att lämna skriftliga synpunkter på planförslaget fram till och med 13 juni 2014. Postadress och e-postadress för att skicka in yttranden presenteras.

Vid pennan

Joel Berge